

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: پرفسور وُلفرام اِلسنر
منبع: کتاب قرن چینی
برگردان از: خ. طهوری
۲۲ دسمبر ۲۰۲۰

نمونه چین در افریقا

همکاری تنگاتنگ چین با اکثر کشورهای افریقائی یکی از بزرگترین انتقادات و یا بهتر بگوئیم ترس شدید رسانه‌های غربی است، که با عباراتی چون «برده بدهی‌ها»، «امپریالیسم نوین»، «قدرت طلبی»، «ویرانی محیط زیست»، «تاراج منابع»، «زمین‌خواری» و غیره همراه می‌شود و مجموعه روشنی از بازتاب آن چیزی است، که غرب از جهانی ساختن استعماری و امپریالیستی گذشته خود به عنوان وضعیت عادی می‌شناخت. همان‌طور که قبلاً گفته شد چین دارای سنت طولانی در روابط دوستانه و همبسته و نه استعماری با اغلب کشورهای افریقائی است.^۱ و ظاهراً این روابط امروز نشان می‌دهد که «چین در جبهه بحق تاریخ» قرار دارد. بین سالهای ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۸ شرکت‌های چینی در افریقا نزدیک به ۳۰۰ میلیارد دالر سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی داشته اند (Foreign Direct Investment – FDI).

چین امروز بیش از یکسوم کلیه سرمایه‌گذاری‌ها در بخش‌های زیربنایی در افریقا را عهده‌دار است و محاسبه شده که سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی دولت چین در افریقا به طور عمده روی گلوگاه‌ها و انپاس‌های توسعه و تکامل Bottlenecks متمرکز شده است.^۲

همین‌طور تحقیقات منابع امریکائی در مورد تعهدات چین در افریقا دانستنی‌های بسیار جالب توجهی را برملا می‌کند. مثلاً شبکه پروژه چین - افریقا، وابسته به دانشگاه جان هاپکینز به این نتیجه رسیده، که «تعهدات چین در افریقا روی حواجج زیرساختاری متمرکز شده است».^۳

همین‌طور بنیاد امریکائی کارنگی به این نتیجه رسیده که تعهدات چین در قبال افریقا به مبارزه پایا علیه فقر کمک می‌کند.^۴

شرکت مشاورتی امریکائی «مککنزی» که فارغ از هر نوع مهر و محبتی به سیستم و سیاست چین است در سال ۲۰۱۷ (از بین بر روی هم بیش از ۱۰ هزار شرکت چینی که در افریقا فعالیت می‌کنند) بیش از ۱۰۰۰ شرکت چینی را مورد بررسی قرار داد و سوالاتی مطرح کرد که نهایتاً مسایل غافلگیرکننده‌ای را برملا کرد:^۵

- تقریباً ۹۰٪ شاغلان در شرکت‌های چینی در افریقا از مردم محلی یعنی افریقائی بودند.
- شرکت‌های چینی بر روی هم چندین میلیون انسان افریقائی را (با در نظر گرفتن ۱۰ هزار شرکت چینی تا ۱۰ میلیون نفر) مشغول به کار کرده اند.

- دوسوم شرکت‌ها آموزش و تربیت حرفه‌ئی شاغلان افریقائی خود را تضمین می‌کنند.

- یکسوم شرکت‌ها، فن‌آوری‌های نوینی وارد کشور کرده اند.

- هم‌اکنون ۴۴٪ مدیران شرکت‌های چینی، افریقائی هستند (در برخی از شرکت‌ها تا ۸۰٪).

- «شرکت‌های چینی در افریقا در صدد ارضای حواجج بازارهای افریقائی هستند و برای صدور تولید نمی‌کنند».

- «۷۴٪ شرکت‌های چینی در افریقا سرمایه‌گذاری‌هایی را صورت داده اند که در درازمدت آن‌ها را با افریقا مربوط

نگه دارد و هدفشان تنها قراردادهای کوتاه‌مدت تجاری و ساختمانی نیست».

نتیجه‌گیری نهائی مککنزی:

«بر روی هم ما بر این عقیده ایم که تعهدات روزافزون چین نسبت به اقتصادها، دولت‌ها و کارآفرینان افریقائی بسیار مثبت بوده است».

تحقیقات مختلف دیگری نیز به نتیجه گیری‌های مشابهی دست یافته است:

- تقریباً ۴۰۰ هزار افریقائی هم‌اکنون در چین تحصیل می‌کنند و تاکنون بیش از ۱۶۰ هزار افریقائی از دانشگاه‌های چینی فارغ‌التحصیل شده اند.^۶

- شرکت‌های کشاورزی چینی و کارشناسان کشاورزی چینی، کشاورزی در افریقا را تأمین و احیاء می‌کنند.

- چین در بهترین حالت در بخش تولیدات نساجی رقابت می‌کند. ولی به غیر از آن، چین در محل به ویژه محصولات

تکمیل‌کننده مانند الکترونیک با قیمت‌های مناسب‌تر از کالاهای امریکائی و اروپائی برای بازار محلی تولید می‌کند، که

قدرت خرید در محل را ارتقاء می‌بخشد.^۷

- کمک‌های چین برای رشد و توسعه (ODA)، استقلال مالی در کشورهای دریافت‌کننده افریقائی را افزایش بخشیده

و از این طریق مقدور ساخته تا این کشورها بودجه بخش‌های بهداشت و تندرستی و تعلیم و تربیتی خود را بیشتر

کنند.^۸

• برچسب Made in China برای محصولات که در افریقا تولید می‌شود باید رفته‌رفته با برچسب Made in Africa جایگزین گردد.^۹

تحقیقات امریکائی در رابطه با «زمین‌خواری» فرضی چین Landgrabbing به این نتیجه می‌رسد:^{۱۰}

• زمین‌خواری چین قابل اثبات نیست. چین در بین کشورهای غیرافریقائی که در افریقا صاحب زمین اند، خیلی عقب‌تر از «زمین‌خواران بزرگ» از جمله ایالات متحده آمریکا، بریتانیای کبیر، عربستان سعودی، سنگاپور، هالند، هندوستان، مالزی ... است و در رتبه ۱۹ قرار گرفته است.

• به جای ۶ میلیون هکتاری که در غرب ادعا می‌شود، تنها می‌توان ۲۴۰ هزار هکتار زمین افریقائی در مالکیت شرکت‌های چینی را اثبات کرد.

در ارتباط با دزدی و تاراج فرضی منابع:

• افریقا تاکنون مهم‌ترین شریک چین برای تأمین منابع این کشور نبوده است. تجارت با افریقا، از جمله تجارت مواد خام کمتر از ۱۰٪ تجارت خارجی چین را تشکیل می‌دهد.^{۱۱}

• از این‌رو بخش بزرگی از سرمایه‌گذاری‌های دولتی چین در افریقا برای استخراج منابع انجام نمی‌گیرد (به طور عام کمتر از ۳۰٪ صرف استخراج منابع می‌گردد)، بلکه مصروف بنای زیرساخت‌ها، فن‌آوری اطلاعاتی و تعلیم و تربیت می‌گردد.^{۱۲}

• اغلب سرمایه‌گذاری‌های دولتی چین در کشورهای از نظر منابع طبیعی فقیر مانند زامبیا و یا تانزانیا صورت می‌گیرد.^{۱۳}

همه این فاکت‌ها دلیلی برای محبوبیت چین در افریقا می‌باشد:

• تحقیقات نیابتی از سوی Afrobarometer در ۳۶ کشور افریقائی^{۱۴} در سال ۲۰۱۵ نشان داد که ۶۳٪ از سؤال‌شوندگان افریقائی نقش سیاسی و اقتصادی چین را در افریقا ارج می‌نهند و تأثیر چین را بر افریقا مثبت ارزیابی می‌کنند. در کنار سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و برای رشد و توسعه «رفتار متفاوت با یکدیگر» (و همین‌طور تعامل و مذاکره از موضع برابر) علت این ارزیابی مثبت نامیده می‌شود.^{۱۵}

• نمایندگی بنیاد کنراد آدنائور وابسته به حزب دمکرات مسیحی (المان) در سنیگال به همین مناسبت به مرکز گزارش داد: «چین در سنیگال دارای شهرت و محبوبیت فراوان است و به خاطر کارائی و مساعی‌اش مورد تقدیر قرار می‌گیرد (...). رسانه‌ها در مورد حضور چین بسیار مثبت گزارش می‌دهند (...). به عکس جو ضدغربی رفته‌رفته شدیدتر می‌شود.^{۱۶}

همه جا شعار «افریقا در حال صعود» (Africa on the rise) و یا «قاره بیدار شده» قابل مشاهده است و در مورد منابع و توان‌های این قاره تب‌آلوده گمانه‌زنی می‌شود ولی واقعاً چه کسی به افریقا کمک می‌کند تا پس از ده‌ها سال صبر و تحمل و عقب‌افتادگی، پس از پشت سر نهادن فاز مبارزات آزادیبخش ملی و ضداستعماری دهه ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ و سلطه جهانی شدن نولیبرالی و امپریالیستی دهه ۱۹۸۰ به بعد صنایع خود را توسعه و تکامل بخشد؟ چین!

زیرنویس‌ها:

1 Zusätzlich zu den schon zitierten Quellen zum Beispiel Eom, Janet, Hwang Jyhjong, Atkins, Lucas, Chen Yunnan, Zhou Siqi, »The United States and China in Africa: What does

the data say?«, China-Africa Re-search Initiative, Johns Hopkins University, Washington D.C., Policy Brief 18-2017.

2 Zum Beispiel LIN Wang, »China's Contribution to Development Co-operation ...«, 2017, S. 10££.

3 Janet Eom et al., s.o.; ferner: Mthuli Ncube, Charles I. Lufumpa, George Kararach, »Infrastructure, political economy and Africa's transformational agenda«, in: M. Ncube, C.I. Lufumpa (Hg.), Infrastructure in Africa, Bristol, UK, Chicago IL, USA: Policy Press, 2017, S.662-664.

4 Nach Kunzmann 2018, S. 104f.

5 Kartik Jayaram, Omid Kassiri, Irene Yuan Sun, »The closest look yet at Chinese economic engagement in Africa«, June 2017; online unter: <http://www.rnckinsey.com>, besucht 24.6.2019.

6 Zum Beispiel »Drache zu Gast bei Löwen — Warum Chinias Einfluss in Afrika expandiert«; online unter: <http://www.deutsch.rt.com>, besucht 25.6.2019; ferner zum Beispiel Marianna Schauzu, »Land Grabbing:

China als neuer Kolonialherr in Afrika?«, Marxistische Blätter 2-2018, S. 114-121.

7 Schauzu, a.a.O.

8 Zurn Beispiel Matilda Dunfjäll, »Sino-African Relations and ODA in the Twenty-First Century: Chinese Aid and Public Expenditure in Education and Health Sectors of Sub-Saharan African Nations«, Chinese Political Science Review 4(3), S. 375-402.

9 »Drache zu Gast bei Löwen ...«, a. a. O.

10 Zitiert nach Schauzu, ebd.; siehe auch Jorg Kronauer, »Von wegen Kolonialmacht«, Junge Welt 2.5.2019; Kunzmann 2018, S. 104, unter Verweis auf die Quelle »Landmatrix. Web of Transnational Deals«; online unter: <http://www.landmatrix.org>, besucht 24.6.2019.

11 Zum Beispiel: Kunzmann 2018, S. 103 f.

12 Ebd.

13 Ebd.

14 Eine jeglicher China-Sympathien unverdächtige Institution, eingebunden in und finanziert von »westliche(n)« staatlichen und privaten Zentren (Bertelsmann, US-State Department), etwa analog »Eurobarometer« der EU.

15 Schauzu 2018, ebd.

16 Zitiert nach Kronauer, "von wegen Kolonialmacht, Junge Welt, 2.5.2019

تارنگاشت عدالت